

Elisa Communications Oyj
Easytel Oy

Easytel Oy:n toimenpidepyyntö 3.1.2002

VIESTINTÄVIRASTON PÄÄTÖS ELISAN LIITÄNTÄRAJAPINTOJEN JULKAISUVELVOLLISUUDESTA JA TILAAJAYHTEYKSIEN ERIYTETYN TARJONNAN EHTOJEN TASAPUOLISUUDESTA

1. TOIMENPIDEPYYNTÖ

Easytel Oy teki 3.1.2002 Viestintävirastolle sähköpostitse toimenpidepyynnön, jossa pyydettiin selvittämään seuraavien Elisa Communications Oyj:n (jäljempänä Elisa) konsernin ADSL-tarjontaan liittyvien asioiden lainmukaisuutta:

- a) Elisan ADSL-laitteiden markkinointitapa ja mahdolliset EY-lainsäädännön vastaiset hyväksyntävaatimukset päätelaitteille,
- b) Elisan loppuasiakkailleen myymien laajakaistaliittymien halpa hinnoittelu ja tilaajayhteyden vapaan välityskapasiteetin ('yläkaistan') vuokraamisen toimitusajan ero ja menettelyerot ulkopuoliselle kilpailijalle verrattuna konserniin kuuluvaan yritykseen,
- c) mahdollinen Elisan ADSL-liittymien hintasubventio ja hintaedun kytkeminen konserniyritys Kolumbuksen Internet-palveluun ja
- d) mahdollinen Elisan ADSL-laitteiden hintasubventio ja kytkeminen Elisan ADSL-liittymän hankkimiseen, lyhytaikaiset hintatarjoukset sekä Nokian mahdollinen hintatuki Elisalle tämän keskuslaittevalintojen perusteella.

2. SÄÄNNÖKSET

Päätelaitteet ja liitännäraajapintojen tiedot:

Vuonna 1999 voimaan tulleen Euroopan parlamentin ja neuvoston radio- ja telepäätelaitteista ja niiden vaatimustenmukaisuuden vastavuoroisesta tunnustamisesta antaman direktiivin (1999/5/EY, RTTE-direktiivi)¹ mukaan vastuu siitä, että telepäätelaitteet ovat vaatimustenmukaisia, on valmistajalla tai sillä, joka tuo laitteen markkinoille EU-alueella. Vaatimustenmukaisuuden toteaminen perustuu yleensä valmistajan vakuutukseen tai harvemmin ilmoitetun tarkastuslaitoksen käyttämiseen. Kansal-

¹ Ks. myös Viestintämarkkinalain (396/1997) 15.1 §:n 4 kohta ja 23 § sekä Viestintäviraston määräys telepäätelaitteiden vaatimustenmukaisuuden varmistamisesta ja merkitsemisestä Viestintävirasto 22 E/2001 M.

lista tai esimerkiksi operaattorikohtaista päätelaitteiden hyväksyntämenettelyä ei siten enää direktiivin voimaan tulon jälkeen voida käyttää.

Edelleen RTTE-direktiivin 4.2 artiklan mukaan teleyritysten tulee julkaista verkkojensa liitännärajojen tekniset erittelyt siten, että mikä tahansa laitevalmistaja pystyy valmistamaan toimivia laitteita kyseiseen verkkoon liitettäväksi.

Viestintämarkkinalain (396/1997, muutettu 314/2001, entinen telemarkkinalaki) 4 luvussa olevan 15.1 §:n 4 kohdassa päätelaittevapaudesta säädetään käyttäjän näkökulmasta siten, että jokaisella on oikeus liittää liityntäpisteisiin viestintämarkkinalain 7 luvun mukaisesti hyväksytyjä, toimintakunnossa olevia päätelaitteita.

Viestintämarkkinalain 7 luvussa olevan 23 §:n mukaan yleiseen televerkkoon liitettäväksi tarkoitettua telepätelaitetta ei saa tuoda maahan eikä pitää kaupan ennen kuin sen on varmistettu täyttävän lain 37 §:n nojalla asetetut vaatimukset. Lain 37 §:n nojalla on annettu Viestintäviraston määräys telepätelaitteiden vaatimustenmukaisuuden varmistamisesta ja merkitsemisestä Viestintävirasto 22 E/2001 M. Määräyksessä on todettu RTTE-direktiivin mukaiset valmistajan ja markkinoille saattajan vastuuseen perustuvat varmistusmenettelyt. Määräyksen 14 §:n mukaan laitteen valmistaja tai markkinoille saattaja vastaa käyttötarkoitustietojen antamisesta käyttäjälle.

Tilaaajayhteyksien eriytetty tarjonta:

Tilaaajayhteyksien eriytetystä tarjoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (2887/2000) 3.2 artiklan mukaan jäsenvaltiossa markkina-asemaltaan merkittäväksi arvioidun operaattorin tulee tarjota asetuksen tarkoittamia toimintoja - kuten tilaaajayhteyksien muiden kuin puheensiirtoon tarkoitettujen taajuuskaistojen (ns. yläkaista) vuokraamista - ja toteuttaa kohtuulliset käyttöoikeuspyynnöt *avoimin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin*. Jos käyttöoikeus evätään asetuksessa sallituin perustein, tulee käyttöoikeuden pyytäjälle tarjota *vastavia toimintoja samoin ehdoin ja samassa aikataulussa* kuin omille yksiköille tai osakkuusyrityksille tarjotaan.

Asetuksen 3.1 artiklan ja asetuksen liitteen a-kohdan mukaan operaattorin julkaisemassa viitetarjouksessa tulee antaa myös tarpeellisia fyysisiä tietoja verkosta.

Viestintäviraston toimivalta:

Viestintämarkkinalain 35.2 §:n mukaan Viestintävirasto valvoo viestintämarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista ja lain 36.2 §:n nojalla viraston on tarvittaessa velvoitettava korjaamaan säännöstenvastainen toiminta.

Viestintämarkkinalain 35 a §:n nojalla Viestintävirasto toimii Euroopan yhteisöjen säädöksissä tarkoitettuna kansallisena sääntelyviranomaisena, jollei laissa toisin määrätä.

EY-asetuksen 2887/2000 4 artiklan 2 a kohdan mukaan kansallisella sääntelyviranomaisella on oikeus vaatia muutoksia asetuksen tarkoittamaan viitetarjoukseen ja 3 kohdan mukaan puuttua asiaan varmistaakseen syrjimättömän kohtelun.

3. ASIAN KÄSITTELY

Viestintävirasto siirsi 10.1.2002 toimenpidepyynnön hallintomenettelylain (598/1982) 8 §:n mukaisesti kilpailuvirastolle siltä osin kuin asiaa koskee kilpailulainsäädäntö.

Viestintävirasto pyysi Elisalta 10.2.2002 selvitystä seuraavasti niiltä osin kuin asiaa koskee viestintämarkkinalainsäädäntö:

1) missä muodossa Elisa on julkaissut ADSL-liittymän liitännäraajapintojen tekniset eritelmit, miten laitevalmistajat voivat käytännössä saada eritelmistä tarvitsemansa tiedot sekä onko Elisa asettanut lisävaatimuksia ilmoitettujen rajapintojen mukaisesti valmistettujen ja RTTE-direktiivin mukaisesti markkinoille saatettujen laitteiden liittämiseksi ADSL-liittymiinsä;

2) missä aikataulussa yläkaistan tai koko tilaajayhteyden vuokralle anto on toteutettu ja toteutetaan muille operaattoreille ja missä aikataulussa toimitetaan Elisa-konsernin omien yksiköiden toteuttamat ADSL-liittymät sekä mikä on näissä molemmissa tyypillinen toimitusaika ja toimitusajan vaihteluväli; ja

3) millä tavalla Elisa on vuonna 2001 käytännössä toimittanut kilpailijoille tarvittavia fyysisiä tietoja verkosta: onko tiedot annettu esimerkiksi saatavuuskyselyn mukaan, karttatietona tai pääsynä tietojärjestelmään sekä kuinka monta kuukautta aikaisemmin muutokset keskitinalueissa on ilmoitettu kilpailijoille.

4. ELISA-YHTIÖIDEN SELVITYS

Elisa Networks Oy

Elisa Networks Oy (Networks) antoi televerkkoyrityksenä 5.2.2002 selvityksen 2 ja 3 kohtien kysymyksiin sekä kohdan 1 rajapintaeritelmän julkaisukysymykseen:

Networksin selvityksen mukaan liityntäpiste ADSL-verkkoon on ITU-T:n standardin mukainen (Tyyppi: ITU.T G992.1 ja G992.2 yhteensopiva GDMT.Glite, DMT-nopeus 1024 Kbps - 8.1 Mbps downstream, up to 1024 Kbps upstream). Yhtiön näkemyksen mukaan sen ei tarvitse julkaista rajapintaerittelyjä erikseen, koska kyseinen standardi on hyväksytty ja tiedot siitä löydettävissä esimerkiksi ITU:n Internet-sivuilta www.itu.int.

Tilaajayhteyden eriytetyn käytön viitetarjouksensa mukaan Networksin vastausaika saatavuuskyselyyn on yhteyden laadun perusteella 5 tai 10 työpäivää ja toimitusaika 10 päivän kuluessa vastauksesta tehdyissä tilauksissa laadun perusteella 5 työpäivää tai 3 viikkoa. Tyypillinen toteutunut toimitusaika on ollut 14 päivää, mutta vaihteluväli on 0-61 päivää ja Networks toteaa, ettei se ole saavuttanut viitetarjouksen toimitusaikaa.

Konsernin palveluyritys ElisaCom Oy (ElisaCom) saa Networksin selvityksen perusteella yhteyden nopeammin, koska se voi itse tarkistaa yhteyden saatavuuden yhtiön tietojärjestelmistä ja koska se suorittaa asennukset itse. Toimitusajaksi ilmoitetaan selvityksessä 5 työpäivää tilauksesta ja vaihteluväliksi 1-10 työpäivää.

Networks korostaa, että yhtiö on jo aikaisemmin sitoutunut määrittelemään 30.6.2003 mennessä tietojärjestelmiensä rajapinnat siten, että yhteyksiä vuokraavat teleyritykset pääsevät hyödyntämään järjestelmiä yhteyksien saatavuuden selvittämisessä ja tilauksissa sekä verkon fyysisten tietojen selvittämisessä.

Networks toteaa selvityksessään antaneensa fyysisinä tietoina verkosta vastauksena saatavuuskyselyihin yhteyksien pituudet, pyydettyä lisäksi kopiot keskitinkartoista ja karkean aikataulun suunnitelluista keskitinalueista. Soneran kanssa yhtiö kertoo myös järjestetyn tapaamisia aiheesta. Erillistiedusteluihin Networks ilmoittaa vastaavansa viipymättä.

Kuultaessa Elisa-konsernia 14.6.2002 lähetetyllä kirjeellä Viestintäviraston päätöksen perusteluluonnoksesta Networks antoi 12.8.2002 lausunnon, jossa yhtiö totesi, että järjestelmien käyttöoikeuksien mahdollisen luovutusvelvollisuuden arvioinnissa on otettava huomioon liikesalaisuuksien suoja, ohjelmistojen lisenssioikeudet ja kehityshistoria, jonka perusteella konsernin sisäistä käyttöoikeutta on pidettävä objektiivisesti hyväksyttävänä.

Edelleen yhtiö korosti lausunnossaan, että järjestelmien käyttömahdollisuuden luovuttamista konsernin tai yrityksen sisällä on arvioitava samalla tavalla kaikissa yrityksissä. Järjestelmien käyttömahdollisuuden puuttumisesta johtuvien pidempien toimitusaikojen lyhentämistä henkilöresursseilla Networks piti lausunnossaan myönteisenä kehitysehdotuksena, mutta huomautti lisäresurssien aiheuttavan hintamuutospaineita.

ElisaCom Oy

ElisaCom antoi 4.2.2002 selvityksen telepalvelutoiminnan kannalta ja täysin omistamansa palveluliiketoiminnan tuotteita tarjoavan Oy Datatie Ab:n (Datatie) puolesta. Yhtiö toteaa vastauksessaan ensin, ettei viestintämarkkinalaki pääosin sovellu ADSL-liittymään, joka on kytkentäisen datasiirron tuote. Edelleen yhtiö katsoo, etteivät myöskään telepätelaitteita koskevat viestintämarkkinalain 15 §:n 1 momentin 4 kohta (käyttäjän oikeus liittää päätelaitteita liittymään) ja 23 § (maahantuonti, myynti ja kaupanpito) sovellu ADSL-liittymiin.

ElisaCom toteaa, että RTTE-direktiivin tarkoittamat liitántärajapintojen julkaisuvelvoitteet koskevat vain televerkkoyritystä ja Datatie ostaa Networksin kyseisten kuvausten ja standardien mukaiset liittymäkomponentit Networksin julkisten hinnastojen mukaisesti. Edelleen yhtiö toteaa, ettei Elisan ADSL-liittymä ole loppuasiakastuotteena viestintämarkkinalain alainen tuote.

ElisaCom toteaa selvityksessään, ettei muiden toimittajien tuotteiden liittämiselle Elisan ADSL-liittymään ole asetettu erityisedellytyksiä ja että ADSL-tuotetta myydään sekä yhdessä päätelaitteen kanssa, että ilman päätelaitetta, mutta että Elisalla ja Datatiellä on vapaus valita myymänsä tai suosittelemansa laitteet. ElisaCom toteaa kieltäneensä Easytel Oy:tä käyttämästä markkinoinnissaan mainintaa "Elisa ADSL -yhteensopiva", koska katsoo sen loukkaavan Elisan tavaramerkkiä. Edelleen ElisaCom toteaa, ettei se voi taata esimerkiksi tuotteidensa kaikkien lisäominaisuuksien toimivuutta päätelaitteissa, joita Datatie ei ole testannut.

5. PERUSTELUT JA VIESTINTÄVIRASTON TOIMIVALTA

Asiassa annetun selvityksen ja säännösten perusteella Viestintävirasto toteaa seuraavaa:

5.1 Televerkon liityntäpisteiden teknisten eritelmien julkaiseminen

Networksin selvityksen mukaan liityntäpiste sen ADSL-verkkoon on ITU-T:n standardin mukainen ja tiedot standardista ovat löydettävissä esimerkiksi ITU:n Internet-sivuilta www.itu.int. Viestintävirasto toteaa, että ammattimaiselle laitevalmistajalle ADSL-liittymän perusominaisuudet ilmenevät riittävästi standardista ja koska vaihtoehtoisia standardeja ei ole, jopa pelkkää tietoa standardinmukaisuudesta voidaan pitää laitevalmistajalle tyydyttävänä liityntäpisteen perusominaisuuksien osalta, joskaan pelkkää kansainvälisen järjestön julkaisemaa standardia ei voida pitää *sellaisena teleyrityksen julkaisutoimena*, jota RTTE-direktiivissä tarkoitetaan. Sen sijaan liityntäpisteen tekniset ominaisuudet, jotka tukevat liittymän standardiin kuulumattomia lisäominaisuuksia ja liittymän kautta käytettäviä palveluja, eivät Networksin selvityksen perusteella ole laitevalmistajan saatavissa. RTTE-direktiivissä edellytetään selkeästi julkaitavaksi sellaiset tiedot, joiden perusteella on mahdollista valmistaa laitteita, joilla on mahdollista käyttää *kaikkia kyseisen rajapinnan kautta tarjottavia palveluita*.

Viestintävirasto katsoo, että liityntärajoitusten julkaisemisessa etenkin standardiin ITU.T G992.1 ja G992.2 kuulumattomien lisäominaisuuksien osalta Networksin toiminta ei ole RTTE-direktiivin mukaista. Direktiivin voimaan saattaminen kansallisessa lainsäädännössä on tältä osin viivästynyt. Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioilla on yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä vakiintunut oikeus ja velvollisuus tulkita kansallista lainsäädäntöä yhdenmukaisesti EY-lainsäädännön kanssa ja sen tavoitteita edistäen, ja direktiivejä, jotka eivät sinänsä ole jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, on yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä katsottu voitavan tietyissä tilanteissa soveltaa jopa suoraan sellaisenaan jäsenvaltioissa, ainakin kun *velvoitteet kohdistuvat jäsenvaltioon*. Viestintävirasto katsoo, että vaikka nyt kysymyksessä oleva direktiivin säännös on sisällöltään täsmällinen ja varsin yksiselitteinen, viranomaisen ei voi asettaa velvoitteita *yksityiselle oikeussubjektille* suoraan direktiivin perusteella.

Tältä osin Viestintävirasto ei siten ole toimivaltainen asettamaan velvoitteita ja katsoo vain voivansa tuoda Networksin tietoon, että *teleyrityksen tulisi itse julkaista tekniset eritelmät liityntärajoitusten kaikista laitevalmistukseen vaikuttavista ominaisuuksista*. Tätä velvollisuutta ehdotetaan säädettäväksi 13.9.2002 Eduskunnalle annetussa hallituksen esityksessä (112/2002) viestintämarkkinoita koskevan lainsäädännön muuttamisesta (esitys viestintämarkkinalaiksi 133.2 §), jonka tulisi Euroopan yhteisöjen keväällä 2002 hyväksymien sähköisen viestinnän direktiivien mukaan tulla voimaan heinäkuussa 2003.

5.2 Tilaaajayhteyden vuokraamiseen liittyvät velvoitteet

5.2.1 Toimitusajat:

Networksin selvityksen mukaan tilaaajayhteyden vapaana olevan kapasiteetin toteutuneet toimitusajat ovat konsernin ulkopuolisille teleyrityksille (tyypillinen toimitusaika 14 kalenteripäivää, vaihteluväli 1-61 kalenteri-

päivää, yli 30 kalenteripäivää ylittävien osuus alle 1 % tilauksista) n. 5 työpäivää pidemmät kuin konsernin sisällä (toimitusaika ElisaComille 5 työpäivää, vaihteluväli 1-10 työpäivää), sillä konsernin palveluyrityksellä on pääsy tietojärjestelmiin saatavuuden tarkistamiseksi ja se voi tehdä tarvittavat asennukset itse Networksin tiloissa.

Viestintävirasto toteaa, että keskeinen tavoite ja kriteeri EY-asetuksessa 2887/2000 on vuokrausehtojen syrjimättömyys. Viestintävirasto katsoo, että sellaiset järjestelyt ja menettelyt, joiden takia toimitusaika kilpaileville teleyrityksille on säännönmukaisesti pidempi kuin konsernin omalle palveluyritykselle, ovat syrjiviä. Viestintävirasto toteaa, että saatavuuskyselyjen, vuokraamisessa tarpeellisten teknisten tietojen antamisen ja tilauksen tekemisen *toteutustapoja ja -menettelyjä* ei ole määrätty EY-asetuksessa tai kansallisessa lainsäädännössä. Kilpailijoiden pääsy tietojärjestelmiin on yksi tapa, ja EY-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan ja asetuksen liitteen C kohdan mukaan viitetarjouksessa onkin annettava ennakkotilauksia, palvelun toimittamista, tilauksia, ylläpitoa, korjauspyyntöjä ja laskutusta koskevien käytännön *tukijärjestelmien, tietojärjestelmien tai tietokantojen käyttöehdot*. Tällaisten järjestelmien käyttämahdollisuuden tarjoamista vain konsernin omalle palveluyritykselle ei voida lähtökohtaisesti pitää tasapuolisena. On kuitenkin huomattava, että kilpailijoiden pääsyn mahdollistaminen teleyrityksen tietojärjestelmiin edellyttää huolellista tietoturvallisuustarpeiden huomioon ottamista liityntämahdollisuuden toteuttamisessa.

Networks on ilmoittanut², että se tulee määrittelemään 30.6.2003 mennessä tietojärjestelmien rajapinnat siten, että kilpaileville teleyrityksille voidaan tulevaisuudessa tarjota pääsy järjestelmiin. Viestintävirasto pitää ilmoitettua kehittämissuunnitelmaa oikeasuuntaisena korjaustoimenpiteenä.

Viestintävirasto tutki Networksin tilaajayhteystarjonnan hinnoittelun lainmukaisuutta valitustapauksessa (dnro 29/531/98), josta virasto teki päätöksen 28.11.2001. Päätöksessä todettiin, että *sähköinen kommunikointi yhteyksiä vuokraavan teleyrityksen ja Networksin tietojärjestelmien välillä yksinkertaistaa ja tehostaa teleyritysten tekemiä yhteyksien saatavuuden tarkistuksia, varauksia ja tilauksia*. Tällä perusteella sähköisen asiointin pitämistä osana vuokrahintojen määräalennusperusteita pidettiin perusteltuna.

Sähköisen asiointimahdollisuuden tarjoamisen lisäksi todellisten toimitusaikojen havaittuja eroja konsernin oman palveluyrityksen ja kilpailijoiden välillä voisi olla mahdollista vähentää muilla toiminnan järjestämiseen liittyvillä keinoilla. Täydellinen varautuminen kysynnän vaihteluihin esimerkiksi henkilötöiden lisäresurssoinnilla on kuitenkin omiaan lisäämään palvelun kustannuksia, mikä voisi vaikuttaa kustannussuuntautuneessa hinnoittelussa vuokrahintoja nostavasti.

Toimitusaikojen ero konsernin oman palveluyrityksen hyväksi ei ole tasapuolista kilpailijoita kohtaan, mutta tilanteeseen voidaan katsoa olevan objektiivisesti arvioiden ymmärrettäviä syitä, eikä virasto ole havainnut Networksin toiminnassa tahallista syrjintää. Toiminnan tehostamiseksi Networks on jo ilmoittanut kehittävänsä sähköisen pääsyn järjestelmiinsä

² Networks on ilmoittanut tilaajayhteyden hinnoittelua koskevan tapauksen 29/531/1998 tutkimisen yhteydessä 22.1.2001 antamassaan selvityksessä saattavansa tarvittavat järjestelmärajapintojen määrittelyt valmiiksi 30.6.2003 mennessä.

myös muille kuin ElisaComille. Tämän lisäksi mahdollisesti edellytettävät merkittävät toimenpiteet toimitusaikojen eron korjaamiseksi voisivat vuokrauksen ehtoja *kokonaisuutena arvioiden* hintavaikutuksen takia heikentää vuokralle ottajan asemaa.

5.2.2 Verkkotietojen antaminen

Networksin selvityksen mukaan fyysisiä verkkotietoja annetaan kilpailijoille saatavuuskyselyjen mukaan, karttoina ja myös neuvotteluissa. Selvityksen perusteella Viestintävirasto ei ole havainnut, että menettelyt syrjisivät kilpailijoita edellä käsiteltyä toimitusaikaan heijastuvaa vaikutusta lukuun ottamatta. Virasto huomauttaa, että kaikkien tiedonsaantitapojen tulee olla tasapuolisesti kaikkien kilpailevien teleyritysten käytävissä.

Viestintäviraston tilaajayhteyksien rinnakkaiskäytöstä ja laittilojen vuokrauksesta 22.12.2000 antaman suosituksen 304/2000 S mukaan keskitinalueiden muutostöistä, jotka vaikuttavat tilaajayhteyksien ominaisuuksiin tai kytkentäpaikkojen sijaintiin, tulisi tiedottaa vuokraajalle vähintään 6 kuukautta etukäteen ja muista tilaajaverkon suunnitelluista muutostöistä vähintään 2 kuukautta etukäteen. Suositus valmisteltiin yhteistyössä alan toimijoiden kanssa. Suosituksen laatimiseksi toimineen tilojen yhteiskäyttöryhmän seurantakokouksessa 25.4.2002 tuli yleisesti esille epäkohtana kilpailijoiden mahdollisuus saada tasapuolisesti ajoissa tietoja keskitinalueiden muutoksista. Networks toteaa selvityksessään, että sen keskitinkartoissa on karkealla aikataululla tiedot myös suunnitteilla olevista uusista keskitinalueista ja yhtiö on sitoutunut pyrkimään suosituksen mukaiseen tiedotuskäytäntöön 28.12.2000 julkaistuissa tilaajayhteyksien vuokrausehdoissaan. Näin ollen Networksin toiminnassa ei ole tältä osin huomauttamista.

5.3 Telepäätelaitteita koskevat säännökset

5.3.1 Kytkeykauppa:

Viestintämarkkinalain 7 luvun 24 §:ssä on säädetty kielto kytkeä telepäätelaitteen myyntihinta siihen, hankkiiko ostaja myyjältä myös teletoimintaan kuuluvia suoritteita.

Viestintämarkkinalain 3.3 §:n 4 kohdan mukaan viestintämarkkinalakia ei sovelleta teletoimintaan, joka liittyy pääasiallisesti muuhun kuin puheluiden välittämiseen, ja liikenneministeriön viestintämarkkinalain soveltamisalasta ja teletoiminnan ilmoitusvelvollisuudesta antaman päätöksen (475/1997) 3 §:n mukaan kytkentäinen datasiirto on lain soveltamisalaan kuulumatonta teletoimintaa. ADSL-liittymä on kytkentäisen datasiirron palveluna viestintämarkkinalain soveltamisalaan kuulumaton suorite, joten Viestintäviraston tulkinnan mukaan 24 § ei sovellu ADSL-liittymän myynnin edistämiseen.

5.3.2 Muut telepäätelaitteasiat:

On huomattava, että viestintämarkkinalain 3.4 §:n mukaan lain soveltamisalan ulkopuolelle suljettuun toimintaan - mm. kytkentäiseen datasiirtoon - sovelletaan kuitenkin 3 (yhteenliittäminen) ja 9 (ohjaus ja valvonta) luvun säännöksiä, ja että 3.6 §:n (muutettu 1119/2001) mukaan telepäätelaitteiden ja eräiden muiden laitteiden maahantuonnissa, myynnissä, kaupanpidossa, käytössä ja myynninedistämässä on lisäksi nou-

datettava, mitä 7 luvussa säädetään. ADSL-päätelaitteet eivät siten ole kokonaan viestintämarkkinalain soveltamisalan ulkopuolella, vaan RTTE-direktiivin tarkoittamaan vaatimustenmukaisuuden varmistamiseen ja mm. häiriöiden poistamiseen liittyvät säännökset soveltuvat niihinkin. Viestintävirasto katsoo, että myös 4 luvun säännöksiä käyttäjän päätelaitteeseen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista voidaan ainakin analogisesti soveltaa myös kytkentäisen datasiirron päätelaitteisiin siltä osin, kun säännösten taustalla on päätelaittevapaus tai televerkon häiriöttömyyden turvaaminen. Tätä tulkintaa tukee myös yleinen yhteisöoikeudellinen velvoite tulkita kansallista lainsäädäntöä EY-lainsäädännön tavoitteita edistävästi.

Asiassa saatujen selvitysten perusteella Viestintävirastolla ei ole syytä epäillä, että Elisa-konserni edellyttäisi telepäätelaitteilta lainsäädännön vastaisia hyväksyntämenettelyjä tai estäisi käyttäjiä käyttämästä vaatimustenmukaisia laitteita.

5.4 ADSL-liittymien ja laitteiden hinnoittelu:

Toimenpidepyynnön Elisan *ADSL-liittymien tai -laitteiden hinnoitteluun ja markkinointitapaan* Viestintävirasto ei voi puuttua. ADSL-liittymät ja ADSL-palvelut ovat viestintämarkkinalain soveltamisalan ulkopuolella, kuten kohdassa 5.3.1 on selvitetty. Kytkentäisen datasiirron liittymien vähittäistarjonnan hinnoittelulle ei ole säädetty kustannusvastaavuusvaatimusta viestintämarkkinalaissa, joten mahdolliseen *hintasubventioon* ei voi puuttua viestintämarkkinalain nojalla.

Laitevalmistus ja laitteiden myynti ei ole viestintämarkkinalain tarkoittamaa *teletoimintaa*, joten Nokian tai muun laitevalmistajan teleyritykselle tai muulle tarjoamia myyntiehtoja viestintämarkkinalainsäädäntö ei koske.

6. PÄÄTÖS

Edellä selvitettyillä perusteilla Viestintävirasto katsoo, että Elisa-konsernin yritysten toiminta ei ole viestintämarkkinalainsäädännön vastaista.

Ottaen huomioon Elisa-konsernin selvitykset toimenpidesuunnitelmista konsernin ulkopuolisten tilaajayhteyden eriytetyn käyttöoikeuden vuokralle ottajien toimitusaikojen lyhentämiseksi Viestintävirastolla ei ole syytä asettaa Elisa-konsernin yrityksille muita erityisiä toimintavelvoitteita.

Liitántärajapintojen julkaisuvelvollisuuden osalta Viestintävirastolla ei voimassa olevan lainsäädännön perusteella ole toimivaltaa asettaa pakottavaa velvoitetta. Laitteiden hinnoitteluun tai mahdolliseen kytkykauppaan liittyviä asioita ei voida tutkia viestintämarkkinalainsäädännön nojalla.

7. MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta Helsingin hallinto-oikeudessa siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Lain 6 §:n mukaan päätöksestä saa valittaa se, johon se on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Johtaja Tapani Rantanen

Lakimies Anne Lohtander

JAKELU Easytel Oy
Elisa Communications Oyj

LIITE Valitusosoitus

TIEDOKSI Liikenne- ja viestintäministeriö/Viestintämarkkinaosasto
Teleyritykset
Kilpailuvirasto